



Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. sausio 20 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Konkurencijos politika — SESV 101 straipsnis — Reglamentas (CE) Nr. 1/2003 — Tarptautinio prekių ekspedijavimo sektorius — Nacionalinės konkurencijos priežiūros institucijos — Europos konkurencijos tinklo priemonių teisinė galia — Šio tinklo pavyzdinė atleidimo nuo baudų ar baudų sumažinimo programa — Komisijai pateiktas prašymas atleisti nuo baudos — Nacionalinėms konkurencijos priežiūros institucijoms pateiktas supaprastintas prašymas atleisti nuo baudos — Šių dviejų prašymų santykis“

Byloje C-428/14

dėl *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba, Italija) 2014 m. balandžio 1 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2014 m. rugsėjo 18 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

DHL Express (Italy) Srl,

DHL Global Forwarding (Italy) SpA

prieš

Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato,

dalyvaujant

Schenker Italiana SpA,

Agility Logistics Srl,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurių sudaro pirmosios kolegijos pirmininkė R. Silva de Lapuerta, einanti antrosios kolegijos pirmininko pareigas, teisėjai J. L. da Cruz Vilaça (pranešėjas), A. Arabadjiev, C. Lycourgos ir J.-C. Bonichot,

generalinis advokatas M. Wathelet,

posėdžio sekretorė V. Giacobbo-Peyronnel, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. liepos 9 d. posėdžiui,

* Proceso kalba: italų.

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *DHL Express (Italy) Srl* ir *DHL Global Forwarding (Italy) SpA*, atstovaujamų advokatų M. Siragusa ir G. Rizza,
- *Schenker Italiana SpA*, atstovaujamos advokatų G. L. Zampa, G. Barone ir A. Di Giò,
- *Agility Logistics Srl*, atstovaujamos advokatų A. Lirosi, M. Padellaro ir A. Pera,
- Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocati dello Stato* S. Fiorentino ir P. Gentili,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir A. Lippstreu,
- Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos D. Colas ir J. Bousin,
- Austrijos vyriausybės, atstovaujamos C. Pesendorfer,
- Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos V. Kaye, padedamos QC D. Beard ir baristerės V. Wakefield,
- Europos Komisijos, atstovaujamos L Malferrari, G. Meeßen ir T. Vecchi,

susipažinęs su 2015 m. rugsėjo 10 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su SESV 101 straipsnio, ESS 4 straipsnio 3 dalies ir 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [SESV 101] ir [102] straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) 11 straipsnio išaiškinimu.
- 2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant *DHL Express (Italy) Srl* bei *DHL Global Forwarding (Italy) SpA* (toliau kartu – DHL) ir *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato* (Konkurencijos ir rinkos priežiūros tarnyba, toliau – AGCM) ginčą dėl sprendimo, kuriuo ši tarnyba skyrė DHL baudas už dalyvavimą kartelyje tarptautinio prekių ekspedijavimo kelių transportu paslaugų iš ir į Italiją sektoriuje, pažeidžiant SESV 101 straipsnį (toliau – ginčijamas sprendimas).

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Reglamento Nr. 1/2003 15 konstatuojamojoje dalyje skelbiama:

„Komisija ir valstybių narių konkurencijos institucijos drauge turi sukurti valdžios institucijų tinklą Bendrijos konkurencijos taisyklėms taikyti glaudaus bendradarbiavimo pagrindu. Tuo tikslu būtina nustatyti informavimo ir konsultacijų tvarką. Tolesnius bendradarbiavimo šiame tinkle būdus nustato ir tikslina Komisija glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis.“

- 4 Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnyje „Komisijos ir valstybių narių konkurencijos institucijų bendradarbiavimas“ nurodyta:

„1. Komisija ir valstybių narių konkurencijos institucijos glaudžiai bendradarbiauja taikydamos Bendrijos konkurencijos taisykles.

2. Komisija perduoda valstybių narių konkurencijos institucijoms svarbiausių dokumentų, kuriuos ji yra surinkusi dėl 7, 8, 9, 10 straipsnių ir 29 straipsnio 1 dalies taikymo, kopijas. Valstybės narės konkurencijos institucijos prašymu Komisija pateikia jai kitų turimų dokumentų, reikalingų bylai įvertinti, kopijas.

3. Valstybių narių konkurencijos institucijos, veikdamos pagal Sutarties [SESV 101] arba [102] straipsnį, raštu informuoja Komisiją prieš pradėdamos įgyvendinti pirmą oficialią tiriamąją priemonę arba iš karto tik pradėjusios. Ši informacija gali būti pateikta ir kitų valstybių narių konkurencijos institucijoms.

4. Valstybių narių konkurencijos institucijos informuoja Komisiją apie sprendimo, kuriuo reikalaujama nutraukti pažeidimą, priimami išpareigojimai arba panaikinama teisė pasinaudoti bendrosios išimties reglamento nuostatomis, priėmimą ne vėliau kaip likus 30 dienų iki jo priėmimo. Tuo tikslu jos pateikia Komisijai bylos santrauką ir numatomą priimti sprendimą arba, jo neturint, bet kurią kitą dokumentą, kuriame išdėstyti siūlomi veiksmai. Ši informacija gali būti pateikta ir kitų valstybių narių konkurencijos institucijoms. Komisijos prašymu veikianti konkurencijos institucija pateikia Komisijai kitus jos turimus dokumentus, reikalingus bylai įvertinti. Su Komisijai pateikta informacija gali būti supažindintos kitų valstybių narių konkurencijos institucijos. Be to, nacionalinės konkurencijos institucijos tarpusavyje gali keistis informacija, būtina bylai, kurią jos nagrinėja pagal [SESV 101] arba [102] straipsnį, įvertinti.

5. Valstybių narių konkurencijos institucijos gali tartis su Komisija dėl bet kurios bylos, susijusios su Bendrijos teisės taikymu.

6. Komisijai pradėjus sprendimo priėmimo pagal III skyriaus nuostatas procedūras, valstybių narių konkurencijos institucijos netenka kompetencijos taikyti [SESV 101] ir [102] straipsnius. Jei valstybės narės konkurencijos institucija jau nagrinėja bylą, Komisija inicijuoja procesą tik pasitarusi su ta konkurencijos institucija.“

- 5 Reglamento Nr. 1/2003 35 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės skiria konkurencijos instituciją ar institucijas, atsakingas už [SESV 101] ir [102] straipsnių taikymą, tokiu būdu, kad būtų užtikrintas šio reglamento nuostatų laikymasis. <...> Tokiomis institucijomis gali būti paskirti teismai.“

- 6 Komisijos pranešimo dėl konkurencijos institucijų tinklui priklausančių institucijų bendradarbiavimo (OL C 101, 2004, p. 43, toliau – pranešimas dėl bendradarbiavimo) 1 punkte nurodyta:

„Reglamentu Nr. 1/2003 <...> sukuriama lygiagrečios kompetencijos sistema, pagal kurią Komisija ir valstybių narių konkurencijos institucijos <...> gali taikyti [SESV 101] ir [102] straipsnius. Nacionalinės konkurencijos institucijos ir Komisija kartu sudaro valstybinių institucijų tinklą: jos veikia visuomenės interesų labui ir glaudžiai bendradarbiauja siekdamos apsaugoti konkurenciją. Tinklas yra diskusijų ir bendradarbiavimo forumas taikant ir įtvirtinant Bendrijos konkurencijos politiką. Tinkle formuojamas Europos konkurencijos institucijų bendradarbiavimas tais atvejais, kai taikomi [SESV 101 ir 102] straipsniai, ir sudaromas pagrindas kurti bei palaikyti bendrą Europos konkurencijos kultūrą. Tinklas vadinamas Europos konkurencijos tinklu (EKT) <...>.“

7 Atsižvelgiant į lygiagrečią kompetenciją, pagal kurią visos konkurencijos institucijos gali taikyti SESV 101 straipsnį, pranešimo dėl bendradarbiavimo 8–15 punktuose įtvirtinti kriterijai, leidžiantys nustatyti bylą nagrinėti „tinkamas“ institucijas. Pagal šio pranešimo 14 punktą „Komisija ypač tinkama, jeigu vienas ar keli susitarimai arba veiksmai <...> daro poveikį konkurencijai daugiau nei trijose <...> valstybėse narėse“.

8 Pagal minėto pranešimo 38 punktą:

„Kadangi nėra visapusiškai suderintos visos Sąjungos atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programų sistemos, prašymas atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, pateiktas tam tikrai institucijai, negali būti laikomas prašymu, pateiktu bet kuriai kitai konkurencijos institucijai. Todėl pareiškėjas yra suinteresuotas teikti prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti visoms konkurencijos institucijoms, kurios yra kompetentingos taikyti [SESV 101] straipsnį teritorijose, kurioms pažeidimas darė poveikį, ir toms konkurencijos institucijoms, kurias galima laikyti tinkamomis imtis veiksmų dėl atitinkamo pažeidimo. Atsižvelgiant į sutartinių veiksmų svarbą vykdant daugumą esamų atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programų, pareiškėjams reikės apsvarstyti, ar tikslinga tinkamoms institucijoms vienu metu pateikti prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti. Pats pareiškėjas turi imtis veiksmų, kuriuos jis laiko tinkamais apginti savo poziciją per procedūrą, kurią šios institucijos gali pradėti.“

9 2006 m. EKT buvo priimta pavyzdinė atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programa (toliau – EKT pavyzdinė atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programa). Su šia programa, kuri nebuvo paskelbta *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, galima susipažinti tik Komisijos interneto tinklalapyje. Ji buvo iš dalies pakeista 2012 m. lapkričio mėn., t. y. vėliau, nei susiklostė aplinkybės pagrindinėje byloje, taigi ir po AGCM sprendimo, ginčijamo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme.

10 EKT pavyzdinės atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programos 3 punkte nurodyta:

„EKT pavyzdinė [atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo] programa apibrėžia atvejus, kai įmonėms, kurių sudaryti susitarimai ar veiksmai patenka į jos taikymo sritį, galima atlyginti už jų bendradarbiavimą. EKT nariai įsipareigoja neperžengdami savo kompetencijos ribų dėti visas pastangas, siekiant suderinti atitinkamas jų programas su EKT pavyzdine [atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo] programa. Pagal pastarąją konkurencijos institucijai nedraudžiama palankiau vertinti įmon[ų], kurios remdamosi jos programa prašo atleisti nuo baudų ar jas sumažinti. Pati EKT pavyzdinė [atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo] programa negali sukurti jokių teisėtų lūkesčių šioms įmonėms.“

11 Šios programos 5 punkte dėl „1A tipo“ atleidimo nuo baudų numatyta:

„Konkurencijos institucija suteikia įmonei atleidimą nuo baudų, kurios kitaip jai grėstų, jeigu:

- a) ši įmonė pirmoji pateikia įrodymų, kurie, konkurencijos institucijos nuomone, leidžia jai nagrinėjant prašymą atlikti tikslinius patikrinimus dėl įtariamo kartelio;
- b) pateikiant prašymą konkurencijos institucija neturėjo pakankamai įrodymų, kad priimtų sprendimą atlikti patikrinimą / teismo prašytų suteikti įgaliojimus atlikti patikrinimą arba jį dar neatliko patikrinimo dėl įtariamo kartelio;
- c) tenkinamos atleidimo nuo baudos ar jos sumažinimo sąlygos.“

12 EKT 2006 m. pavyzdinės atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programos 22 punkte numatyta, kad „[k]ai Komisija yra „ypač tinkama“ nagrinėti bylą pagal pranešimo [dėl bendradarbiavimo] 14 punktą, prašymą dėl atleidimo nuo baudos Komisijai pateikusi arba besiruošianti jį teikti įmonė gali bet kuriai

nacionalinei konkurencijos institucijai, kuri, jos manymu, yra „tinkama“ imtis veiksmų pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo, pateikti supaprastintą prašymą. Supaprastintuose prašymuose glausta forma turi būti pateikta ši informacija:

<...>

— įtariamo kartelio pobūdis;

— <...>, ir

— informacija apie visus jau pateiktus ar galimus ateityje prašymus atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, susijusius su įtariamu karteliu.“

13 EKT pavyzdinės atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programos 24 punkte numatyta:

„Jeigu nacionalinė konkurencijos institucija, kuriai pateiktas supaprastintas prašymas, nusprendžia paprašyti pateikti tam tikrą papildomą informaciją, įmonė privalo ją pateikti nedelsiant. Jeigu konkurencijos institucija nusprendžia šioje byloje imtis veiksmų, ji nustato terminą, per kurį įmonė turės pateikti visą informaciją ir įrodymus, kurių reikalaujama. Jeigu įmonė informaciją pateikia per nurodytą terminą, pateikta informacija laikoma pateikta supaprastinto prašymo pateikimo dieną.“

14 EKT pavyzdinės atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programos aiškinamojo rašto 7 punkte nurodyta:

„EKT pavyzdinė [atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo] programa skirta išspręsti problemai dėl kelių paraleliai pateiktų prašymų ir leidžia įmonėms lengviau numatyti galimą jų prašymo baigtį. <...> [J]i nustato vienodo glaustų formuliarių, vadinamų „supaprastinti prašymai“, tipo požymius; jie skirti sumažinti daugeto prašymų didelės apimties tarptautinių kartelių atvejais naštai, tenkančiai įmonėms ir konkurencijos institucijoms.“

Italijos teisė

15 2007 m. vasario 15 d. AGCM priėmė Pranešimą dėl atleidimo nuo baudų ir jų sumažinimo pagal 1990 m. spalio 10 d. Įstatymo Nr. 287 (*Comunicazione sulla non imposizione e sulla riduzione delle sanzioni ai sensi dell'articolo 15 della legge 10 ottobre 1990, n. 287*) 15 straipsnį, kuriuo nustatoma nacionalinė atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programa (toliau – nacionalinė atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programa).

16 Šios nacionalinės atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programos 16 straipsnyje „Supaprastintas prašymas“ nurodyta:

„Jeigu Komisija yra labiau tinkama nagrinėti bylą ir inicijuoti procedūrą, įmonė, kuri Komisijai jau pateikė arba rengiasi teikti prašymą atleisti nuo baudų, gali pateikti panašų prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, parengtą pagal vadinamąją „supaprastintą“ formą, jeigu mano, kad šiuo atveju institucija taip pat gali imtis veiksmų. Pagal [pranešimo dėl bendradarbiavimo] 14 [punktą] Komisija yra labiausiai tinkama nagrinėti bylą, jeigu vienas ar keli susitarimai ar veiksmai, įskaitant susitarimų ar panašių veiksmų tinklus, daro įtaką konkurencijai daugiau nei trijose valstybėse narėse.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 17 2007 m. birželio 5 d. DHL pateikė Komisijai prašymą atleisti nuo baudų už įvairius Sąjungos konkurencijos teisės pažeidimus tarptautinio prekių ekspedijavimo paslaugų sektoriuje. 2007 m. rugsėjo 24 d. Komisija suteikė DHL sąlyginį atleidimą nuo baudų dėl viso tarptautinio prekių ekspedijavimo sektoriaus, t. y. dėl ekspedijavimo jūrų, oro ir kelių transportu. Be to, 2007 m. gruodžio 20 d. DHL perdavė Komisijai tam tikrą informaciją apie tam tikrus įmonių veiksmus tarptautinio prekių ekspedijavimo kelių transportu sektoriuje Italijoje. 2008 m. birželio mėn. Komisija nusprendė atlikti tyrimą tik dėl dalies kartelio, susijusios su tarptautinio ekspedijavimo oro transportu paslaugomis, nacionalinėms konkurencijos institucijoms palikdama galimybę nagrinėti pažeidimus, susijusius su ekspedijavimu jūrų ir kelių transportu.
- 18 Lygiagrečiai 2007 m. liepos 12 d. DHL pateikė AGCM supaprastintą prašymą atleisti nuo baudos pagal nacionalinę atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programą. Šiame prašyme DHL pateikė informacijos apie neteisėtus veiksmus tarptautinio prekių ekspedijavimo ir transportavimo rinkoje. AGCM nuomone, šis pareiškimas buvo susijęs tik su tarptautinio prekių transportavimo jūrų ir oro transportu (neapimant kelių transporto) sektoriais. Tačiau, DHL teigimu, jos supaprastintas prašymas buvo susijęs su neteisėtais veiksmais, nustatytais visoje tarptautinio prekių ekspedijavimo ir transportavimo rinkoje. DHL patikslino, kad nors 2007 m. liepos 12 d. prašyme nepateikti konkretūs ir specifiniai veiksmai, susijusių su prekių ekspedijavimu kelių transportu, pavyzdžiai, tai lėmė tik aplinkybė, kad jie dar nebuvo atskleisti.
- 19 Papildydama savo 2007 m. liepos 12 d. pateiktą prašymą 2008 m. birželio 23 d. DHL pateikė AGCM papildomą supaprastintą prašymą dėl atleidimo nuo baudos, aiškiai išplėsdama jį ir tarptautinio prekių ekspedijavimo kelių transportu sektoriui. Šiame prašyme DHL tvirtino, kad „šis pareiškimas bet kuriuo atveju tik papildė 2007 m. liepos 12 d. pateiktą prašymą, nes jame papildomai [nurodyti] veiksmai [yra ne] atskiras pažeidimas, kurio neapima pirminis pareiškimas, o tik kita pažeidimų, apie kuriuos jau buvo pranešta, forma, todėl į juos Komisija atsižvelgė priimdama sprendimą dėl įmonės atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo“.
- 20 2007 m. lapkričio 5 d. *Deutsche Bahn AG* taip pat ir savo dukterinių bendrovių, viena kurių yra *Schenker Italiana SpA* (toliau – *Schenker*), vardu pateikė Komisijai prašymą atleisti nuo baudų, pirmiausia dėl prekių ekspedijavimo jūrų transportu, o vėliau, 2007 m. lapkričio 19 d., – dėl ekspedijavimo kelių transportu. Be to, 2007 m. gruodžio 12 d. *Schenker* pateikė AGCM supaprastintą prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti kartu su informacija apie prekių ekspedijavimo keliais kartelį Italijoje.
- 21 2007 m. lapkričio 20 d. *Agility Logistics Srl* (toliau – *Agility*) pateikė Komisijai prašymą sumažinti baudą už pažeidimus tarptautinio prekių ekspedijavimo ir transportavimo rinkoje. 2008 m. gegužės 12 d. *Agility Logistics International BV* savo ir dukterinės bendrovės *Agility* vardu pateikė AGCM supaprastintą prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, kalbant apie kartelį dėl prekių ekspedijavimo kelių transportu Italijoje.
- 22 2009 m. lapkričio 18 d. AGCM pradėjo galimų SESV 101 straipsnio pažeidimų nustatymo tarptautinio prekių ekspedijavimo sektoriuje procedūrą.
- 23 2011 m. birželio 15 d. priimtu ginčijamu sprendimu AGCM nusprendė, kad kelios įmonės, įskaitant DHL, *Schenker* ir *Agility*, pažeisdamos SESV 101 straipsnį dalyvavo kartelyje, sudarytame tarptautinio prekių ekspedijavimo kelių transportu iš ir į Italiją paslaugų sektoriuje.
- 24 Šiame sprendime AGCM pripažino, kad *Schenker* buvo pirmą bendrovę Italijoje paprašiusi atleisti nuo baudų už prekių ekspedijavimą kelių transportu. Pagal nacionalinę atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programą šiai bendrovei nebuvo skirta jokia bauda. Tačiau DHL ir *Agility* buvo skirtos baudos, kurios sumažintos atitinkamai iki 49 % ir 50 % pirminės baudos dydžio. AGCM taip pat

nusprendė, kad 2007 m. liepos 12 d. prašyme DHL prašė atleisti ją nuo baudų tik už prekių ekspedijavimą oro ir jūrų transportu, nes prašymą dėl ekspedijavimo kelių transportu ši įmonė pateikė tik 2008 m. birželio 23 d.

- 25 DHL kreipėsi į *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacijaus regiono administracinis teismas), siekdama, kad būtų iš dalies panaikintas ginčijamas sprendimas; visų pirma ji nurodė, kad minėtame sprendime jai nepagrįstai nebuvo priskirta pirma vieta nacionalinės atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programos klasifikacijoje, todėl ji nepagrįstai nebuvo atleista nuo baudų. DHL nuomone, Sąjungos teisės principai įpareigoja nacionalinės valdžios instituciją, kuri gauna supaprastintą prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, įvertinti jį atsižvelgiant į pagrindinį prašymą atleisti nuo baudos, kurį ta pati bendrovė pateikė Komisijai. Be to, DHL nurodė, kad *Schenker* ir *Agility* supaprastinti prašymai, pateikti AGCM, buvo nepriimtini.
- 26 *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* atmetė DHL ieškinį remdamasis atskirų programų dėl atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo ir su jomis susijusių prašymų savarankiškumo ir nepriklausomumo principais.
- 27 DHL dėl sprendimo, priimto pirmojoje instancijoje, pateikė apeliacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. Ši bendrovė tvirtina, kad ginčijamame sprendime nesilaikoma principų, išplaukiančių iš pranešimo dėl bendradarbiavimo ir EKT pavyzdinės atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programos. DHL nuomone, EKT taisyklės ir priemonės privalomos AGCM, nes pastaroji yra nacionalinė konkurencijos priežiūros institucija, priklausanti šiam tinklui.
- 28 Šiomis aplinkybėmis *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„Ar SESV 101 straipsnį, ESS 4 straipsnio 3 dalį ir Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnį reikia aiškinti taip, kad:

- 1) nacionalinės konkurencijos institucijos tokiu atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, negali nukrypti nuo savo praktikos, susijusios su Europos konkurencijos tinkle parengtų ir patvirtintų priemonių, būtent EKT pavyzdinės atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programos, nepažeisdamos Teisingumo Teismo sprendimo *Pfleiderer* (C-360/09, EU:C:2011:389) 21 ir 22 punktuose padarytų išvadų;
- 2) tarp pagrindinio prašymo atleisti nuo baudos, kurį įmonė teikia ar ketina teikti Komisijai, ir supaprastinto prašymo atleisti nuo baudos, kurį ši pateikė dėl to paties kartelio nacionalinei konkurencijos institucijai, yra toks teisinis ryšys, kad nacionalinė konkurencijos institucija – nepaisant pranešimo dėl bendradarbiavimo 38 punkto nuostatų – pagal EKT pavyzdinės atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programos 22 punktą (24 punktą pagal 2012 m. EKT pavyzdinės atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programos numeraciją) ir jos aiškinamojo rašto 45 punktą (2012 m. EKT pavyzdinės atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programos aiškinamojo rašto 49 punktą) turi:
 - išnagrinėti supaprastintą prašymą atleisti nuo baudos atsižvelgdama į pagrindinį prašymą, su sąlyga, kad supaprastintame prašyme tiksliai pakartotas pagrindinio prašymo turinys,
 - arba, jeigu paaiškėtų, kad gauto supaprastinto prašymo materialinė apimtis yra siauresnė nei tos pačios įmonės pateikto pagrindinio prašymo, dėl kurio Komisija priėmė sprendimą dėl sąlyginio šios įmonės atleidimo nuo baudos, apimtis, – susisiekti su Komisija ar su pačia įmone, kad nustatytų, ar po to, kai pateikė supaprastintą prašymą, ši įmonė atliko vidaus tyrimus ir nustatė konkrečius ir specifinius pavyzdžius veiksmų srityje, kurią tikrai apėmė pagrindinis prašymas atleisti nuo baudos, bet neapėmė supaprastintas prašymas atleisti nuo baudos;

- 3) pagal 2006 m. EKT pavyzdinės atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programos 3, 22–24 punktus ir šios programos aiškinamojo rašto 8, 41, 45 ir 46 punktus, atsižvelgdama į pakeitimus, padarytus 2012 m. EKT pavyzdinės atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programos 24-26 punktuose ir jos aiškinamojo rašto 44 ir 49 punktuose, nacionalinė konkurencijos institucija, kuri klostantis pagrindinės bylos faktinėmis aplinkybėmis taikė atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programą, kaip aptariama pagrindinėje byloje, dėl atitinkamo slapto kartelio, dėl kurio minėta įmonė pateikė ar ketino teikti Komisijai pagrindinį prašymą atleisti nuo baudos, galėjo pagrįstai gauti:
- tik šios įmonės supaprastintą prašymą atleisti nuo baudos arba
 - taip pat vėlesnius kitų įmonių, Komisijai pateikusių pagrindinį prašymą atleisti nuo baudos, pripažintus „nepriimtinais“ arba pagrindinius prašymus sumažinti baudą, jeigu šių įmonių prašymai pateikti po to, kai pirmosios įmonės atžvilgiu priimtas sprendimas dėl sąlyginio atleidimo nuo baudos?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 29 Savo pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Sąjungos teisės nuostatos, konkrečiai SESV 101 straipsnis ir Reglamentas Nr. 1/2003, turi būti aiškinamos taip, kad EKT nustatytos priemonės, būtent EKT pavyzdinė atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programa, yra privalomos nacionalinėms konkurencijos priežiūros institucijoms.
- 30 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką, siekiant valstybėse narėse užtikrinti nuoseklų konkurencijos taisyklių taikymą, Reglamento Nr. 1/2003 IV skyriuje buvo nustatytas Komisijos, nacionalinių konkurencijos institucijų ir valstybių narių teismų bendradarbiavimo mechanizmas (šiuo klausimu žr. Sprendimo *X*, C-429/07, EU:C:2009:359, 20 punktą ir Sprendimo *Tele2 Polska*, C-375/09, EU:C:2011:270, 26 punktą).
- 31 Pagal Reglamento Nr. 1/2003 15 konstatuojamąją dalį Komisija ir valstybių narių konkurencijos institucijos drauge sudaro valdžios institucijų tinklą Sąjungos konkurencijos taisyklėms taikyti glaudaus bendradarbiavimo pagrindu. Šiuo atžvilgiu pranešimo dėl bendradarbiavimo 1 punkte patikslinama, kad šis tinklas yra diskusijų ir bendradarbiavimo forumas taikant ir įtvirtinant Sąjungos konkurencijos politiką.
- 32 Iš to matyti, kad EKT, kuriuo siekiama skatinti diskusijas ir bendradarbiavimą įgyvendinant konkurencijos politiką, neturi įgaliojimų priimti teisiškai privalomas normas.
- 33 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad nei pranešimas dėl bendradarbiavimo, nei Komisijos pranešimas dėl atleidimo nuo baudų ir baudų sumažinimo kartelių bylose (OL C 298, 2006, p. 17, toliau – pranešimas dėl atleidimo nuo baudų ir jų sumažinimo) nėra privalomi valstybėms narėms (žr. Sprendimo *Pfleiderer*, C-360/09, EU:C:2011:389, 21 punktą).
- 34 Be to, reikia pažymėti, kad, priimti EKT ribose, pranešimas dėl bendradarbiavimo ir pranešimas dėl atleidimo nuo baudų ir jų sumažinimo buvo paskelbti atitinkamai 2004 m. ir 2006 m. *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje, kurios paskirtis, skirtingai nuo L serijos, – skelbti ne teisiškai privalomus aktus, o tik su Sąjunga susijusią informaciją, rekomendacijas ir nuomones (žr. Sprendimo *Polska Telefonia Cyfrowa*, C-410/09, EU:C:2011:294, 35 punktą ir Sprendimo *Expedia*, C-226/11, EU:C:2012:795, 30 punktą).

- 35 Iš to matyti, kad šie pranešimai negali sukurti pareigų valstybėms narėms.
- 36 Konkrečiai dėl atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo tvarkos, kuri Sąjungoje taikoma su Komisija ar nacionalinėmis konkurencijos priežiūros institucijomis bendradarbiaujančioms įmonėms atskleidžiant neteisėtus kartelius, reikia konstatuoti, kad nei SESV, nei Reglamento Nr. 1/2003 nuostatos nenumato bendrų atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo taisyklių (Sprendimo *Pfleiderer*, C-360/09, EU:C:2011:389, 20 punktas). Taigi, nesant Sąjungoje centralizuotos su SESV 101 straipsnio pažeidimais susijusių prašymų atleisti nuo baudų ar jas sumažinti priėmimo ir vertinimo sistemos, tokio nacionalinei konkurencijos priežiūros institucijai pateikto prašymo nagrinėjimą nustato ši institucija, remdamasi valstybės narės, kuriai ji priklauso, teise.
- 37 Šiuo klausimu reikia pridurti, kad pranešimas dėl atleidimo nuo baudų ir jų sumažinimo apima tik Komisijos įgyvendinamas atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programas (Sprendimo *Pfleiderer*, C-360/09, EU:C:2011:389, 21 punktas).
- 38 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog EKT pavyzdinė atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programa nėra privaloma valstybių narių teismams (Sprendimo *Pfleiderer*, C-360/09, EU:C:2011:389, 22 punktas).
- 39 Vis dėlto DHL nurodė, kad ši teismo praktika susijusi tik su nacionaliniais teismais, o ne su nacionalinėmis konkurencijos priežiūros institucijomis. DHL nuomone, išvada, prie kurios Teisingumo Teismas priėjo byloje *Pfleiderer* (C-360/09, EU:C:2011:389), buvo pagrįsta tik aplinkybe, jog aptariamoms nuostatom nebuvo tiesiogiai veikiančios, todėl nacionaliniai teismai negalėjo jų taikyti civilinėse ir administracinėse bylose.
- 40 Šie argumentai nepriimtini.
- 41 Pirma, kadangi pagal Reglamento Nr. 1/2003 35 straipsnio 1 dalį valstybės narės gali konkurencijos priežiūros institucijomis paskirti teismus, Sąjungos teisės taikymas valstybėse narėse gali būti nevienodas. Iš tikrųjų EKT pavyzdinės atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programos privalomumas skirtusi atsižvelgiant į nacionalinių konkurencijos priežiūros institucijų pobūdį (teisminė ar administracinė institucija) įvairiose valstybėse narėse.
- 42 Antra, Teisingumo teismas jau yra nusprendęs, kad Komisijos pranešimu dėl atleidimo nuo baudų ir jų sumažinimo įtvirtinta atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programa nėra privaloma valstybėms narėms (Sprendimo *Kone ir kt.*, C-557/12, EU:C:2014:1317, 36 punktas). Ši išvada taikoma ir EKT pavyzdinei atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programai.
- 43 Be to, DHL nurodyta aplinkybė, kad nacionalinės konkurencijos priežiūros institucijos oficialiai įsipareigojo laikytis pranešime dėl bendradarbiavimo įtvirtintų principų, Europos Sąjungos teisės atžvilgiu nekeičia nei šio pranešimo, nei EKT pavyzdinės atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programos teisinės galios.
- 44 Atsižvelgiant į pateiktus vertinimus, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip, kad Sąjungos teisės nuostatos, konkrečiai SESV 101 straipsnis ir Reglamentas Nr. 1/2003, turi būti aiškinamos taip, kad EKT nustatytos priemonės, būtent EKT pavyzdinė atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programa, nėra privalomos nacionalinėms konkurencijos priežiūros institucijoms.

Dėl antrojo klausimo

- 45 Savo antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas visų pirma siekia sužinoti, ar Sąjungos teisės nuostatos, konkrečiai SESV 101 straipsnis ir Reglamentas Nr. 1/2003, turi būti aiškinamos taip, kad tarp prašymo atleisti nuo baudos, kuri įmonė teikia ar ketina pateikti

Komisijai, ir supaprastinto prašymo atleisti nuo baudos, kuri ji pateikė dėl to paties kartelio nacionalinei konkurencijos priežiūros institucijai, yra teisinis ryšys, kuris įpareigoja šią instituciją išnagrinėti supaprastintą prašymą atleisti nuo baudos atsižvelgiant į prašymą atleisti nuo baudos, jei supaprastintame prašyme tiksliai pakartotas prašymo atleisti nuo baudos turinys. Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar tuo atveju, jei supaprastinto prašymo materialinė apimtis yra siauresnė nei prašymo atleisti nuo baudos apimtis, nacionalinė konkurencijos priežiūros institucija privalo susisiekti su Komisija ar su pačia įmone, kad nustatytų, ar ši įmonė nustatė konkrečius neteisėtų veiksmų sektoriuje, kuri tariamai apėmė prašymas atleisti nuo baudos, bet neapėmė supaprastintas prašymas, pavyzdžius.

Dėl priimtumo

- 46 *Agility* ir Prancūzijos vyriausybė tvirtina, kad pirma antrojo klausimo dalis nepriimtina, nes, pirma, ji nesusijusi su byla ir antra, joje numatyta situacija yra tik hipotetinė.
- 47 Šios bendrovės ir šios vyriausybės nuomone, pagrindinėje byloje kyla klausimas, ar supaprastintas prašymas turi būti aiškinamas atsižvelgiant į Komisijai pateiktą prašymą atleisti nuo baudos, kai šių dviejų prašymų materialinė apimtis nėra vienoda. Tačiau pagrindinėje byloje suformuluotu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, ar supaprastintas prašymas turi būti aiškinamas atsižvelgiant į Komisijai pateiktą prašymą atleisti nuo baudos, kai tas prašymas visiškai atitinka Komisijai pateikto prašymo turinį.
- 48 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką, Teisingumo Teismui ir nacionaliniam teismui bendradarbiaujant pagal SESV 267 straipsnį, tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, kuriam tenka atsakomybė priimti sprendimą, atsižvelgdamas į bylos ypatumus gali įvertinti, ar norint tinkamai išspręsti bylą būtina pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų reikšmę. Todėl gavęs klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo Teisingumo Teismas iš principo privalo dėl jų priimti sprendimą (žr., be kita ko, Sprendimo *Kamberaj*, C-571/10, EU:C:2012:233, 40 punktą ir Sprendimo *Banco Privado Português ir Massa Insolvente do Banco Privado Português*, C-667/13, EU:C:2015:151, 34 punktą).
- 49 Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą, tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas neturi jokio ryšio su pagrindinės bylos faktais arba dalyku, jeigu problema hipotetinė arba jeigu Teisingumo Teismas neturi faktinės ir teisinės informacijos, būtinos naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus (žr., be kita ko, Sprendimo *Kamberaj*, C-571/10, EU:C:2012:233, 42 punktą ir Sprendimo *Banco Privado Português ir Massa Insolvente do Banco Privado Português*, C-667/13, EU:C:2015:151, 36 punktą).
- 50 Šiuo atveju taip nėra.
- 51 Iš tikrųjų pirmiausia reikia konstatuoti, kad iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, jog 2007 m. birželio 5 d. DHL pateikė Komisijai prašymą atleisti nuo baudų už įvairius Sąjungos konkurencijos teisės pažeidimus tarptautinio prekių ekspedijavimo sektoriuje. Antra, 2007 m. liepos 12 d. DHL pateikė AGCM supaprastintą prašymą atleisti nuo baudos už neteisėtą elgesį tarptautinio prekių ekspedijavimo iš ir į Italiją rinkoje.
- 52 Atsižvelgiant į tai, kad AGCM ir DHL nesutaria dėl supaprastinto prašymo materialinio turinio, todėl ir dėl galimų pagrindinėje byloje nagrinėjamu prašymų apimties panašumų ar skirtumų, nėra akivaizdu, kad atsakymas į antrojo prejudicinio klausimo pirmą dalį nacionaliniam teismui neturi reikšmės.
- 53 Tokiomis aplinkybėmis antrojo prejudicinio klausimo pirma dalis yra priimtina.

Dėl esmės

- 54 Atleidimo nuo baudų ir jų sumažinimo sistema pagrįsta principu, pagal kurį konkurencijos priežiūros institucijos atleidžia nuo baudų mokėjimo įmonę, kuri praneša apie savo dalyvavimą kartelyje ir pirmoji pateikia informacijos, galinčios, be kita ko, padėti konstatuoti SESV 101 straipsnio pažeidimą.
- 55 Pagal pranešimo dėl bendradarbiavimo 38 punktą, kadangi nėra visapusiškai suderintos visos Sąjungos atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programų sistemos, prašymas atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, pateiktas tam tikrai institucijai, negali būti laikomas prašymu, pateiktu bet kuriai kitai konkurencijos institucijai. Iš tikrųjų, kaip buvo konstatuota šio sprendimo 36 punkte, pateikto prašymo atleisti nuo baudų ar jas sumažinti nagrinėjimas nustatomas kiekvienos valstybės narės teisėje.
- 56 Šiuo klausimu EKT pavyzdinės atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programos 1 punkte pažymimas įmonių suinteresuotumas teikti prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti visoms konkurencijos institucijoms, kurios yra kompetentingos taikyti SESV 101 straipsnį teritorijoje, kur atitinkamas pažeidimas darė poveikį, ir toms konkurencijos institucijoms, kurias galima laikyti tinkamomis imtis veiksmų dėl šio pažeidimo.
- 57 Taip pat reikia pažymėti, kad nacionalinės konkurencijos priežiūros institucijos gali laisvai pasirinkti, kokią atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programą taikyti, ir visos šios programos yra nepriklausomos ne tik kitų nacionalinių programų atžvilgiu, bet ir Sąjungos atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programos atžvilgiu.
- 58 Bendras egzistavimas ir savarankiškumas, būdingi santykiams tarp Sąjungos atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programos ir valstybių narių tokių programų, yra Reglamentu Nr. 1/2003 sukurtos Komisijos ir nacionalinių konkurencijos institucijų lygiagrečios kompetencijos sistemos išraiška.
- 59 Iš to matyti, kad kartelio, kuris gali daryti įtaką keliose valstybėse narėse ir dėl to lemti skirtingų nacionalinių konkurencijos priežiūros institucijų ir Komisijos įsikišimą, atveju įmonė, kuri nori būti atleista nuo baudos už dalyvavimą atitinkamame kartelyje ar to, kad ši bauda jai būtų sumažinta, yra suinteresuota prašymus atleisti nuo baudos pateikti ne tik Komisijai, bet ir nacionalinėms valdžios institucijoms, kurios gali būti kompetentingos taikyti SESV 101 straipsnį.
- 60 Šių atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programų savarankiškumas būtina turi būti taikomas skirtingiems prašymams atleisti nuo baudos, pateiktiems Komisijai ir nacionalinėms konkurencijos priežiūros institucijoms, nes jos yra sudedamoji minėtų programų dalis. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad šių prašymų savarankiškumas tiesiogiai išplaukia iš aplinkybės, kad Sąjungoje nėra vieningos įmonių prisipažinimo dalyvavus karteliuose, pažeidžiant SESV 101 straipsnį, sistemos. Šiam savarankiškumui, be kita ko, negali daryti įtakos aplinkybė, kad skirtingi prašymai susiję su tuo pačiu konkurencijos teisės pažeidimu.
- 61 Galimas teisinio ryšio tarp Komisijai pateikto prašymo atleisti nuo baudos ir supaprastinto prašymo, pateikto nacionalinėms konkurencijos priežiūros institucijoms, egzistavimas, kuris įpareigojęs šias institucijas supaprastintą prašymą nagrinėti atsižvelgiant į prašymą atleisti nuo baudos, panaikintų atskirų prašymų savarankiškumą ir pačios supaprastintų prašymų sistemos prasmę. Iš tikrųjų ši sistema pagrįsta principu, kad Sąjungoje yra ne vieningas ar „pagrindinis“ prašymas atleisti nuo baudų ar jas sumažinti, pateiktas kartu su „papildomais“ prašymais, bet Komisijai pateikti prašymai atleisti nuo baudų ir nacionalinėms konkurencijos priežiūros institucijoms pateikti supaprastinti prašymai, kuriuos nagrinėti turi tik institucija, kuriai minėti prašymai buvo pateikti.

- 62 Bet kuriuo atveju jokia Sąjungos teisės nuostata kartelių srityje neįpareigoja nacionalinių konkurencijos priežiūros institucijų supaprastintą prašymą aiškinti atsižvelgiant į Komisijai pateiktą prašymą atleisti nuo baudų, nepaisant to, ar šis supaprastintas prašymas tiksliai atspinti Komisijai pateikto prašymo turinį, ar ne.
- 63 Be to, dėl galimos nacionalinės konkurencijos priežiūros institucijos pareigos susisiekti su Komisija ar jai supaprastintą prašymą pateikusia įmone, kai šio prašymo materialinė apimtis yra siauresnė nei Komisijai pateikto prašymo atleisti nuo baudos apimtis, reikia pažymėti, kad, kaip nurodė generalinis advokatas savo išvados 78 punkte, dėl tokios pareigos kiltų grėsmė susilpninti prašymus atleisti nuo baudų ar jas sumažinti teikiančiųjų bendradarbiavimo pareigą, kuri yra vienas iš atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo sistemos ramsčių.
- 64 Tokiomis aplinkybėmis įmonė, kuri prašo nacionalinės konkurencijos priežiūros institucijos atleisti nuo baudų ar jas sumažinti, turi įsitikinti, kad nė vienas jos pateiktas prašymas nekelia abejonių dėl jo apimties, juo labiau kad, kaip matyti iš šio sprendimo 62 punkto, nacionalinės konkurencijos priežiūros institucijos neturi jokios pareigos supaprastintą prašymą nagrinėti atsižvelgiant į Komisijai pateiktą prašymą atleisti nuo baudos.
- 65 Šis aiškinimas, pagrįstas įmonės pareiga pranešti nacionalinėms konkurencijos priežiūros institucijoms, kai paaiškėja, kad reali kartelio apimtis skiriasi nuo tos, kuri buvo nurodyta šioms institucijoms ar Komisijai, yra vienintelis, galintis užtikrinti atskirų atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo sistemų savarankiškumą.
- 66 Iš tikrųjų, jei paprasčiausia galimybė, kurią turi nacionalinės konkurencijos priežiūros institucijos, kreiptis į joms supaprastintus prašymus pateikusias įmones, kad gautų papildomos informacijos, būtų pakeista pareiga susisiekti su šiomis įmonėmis ar Komisija, kai šių supaprastintų prašymų materialinė apimtis yra siauresnė, nei Komisijai pateiktų prašymų atleisti nuo baudų apimtis, atsirastų hierarchija tarp atitinkamų prašymų ir būtų pažeista Reglamente Nr. 1/2003 numatyta decentralizuota sistema.
- 67 Todėl į antrąjį klausimą reikia atsakyti taip:
- Sąjungos teisės nuostatos, konkrečiai SESV 101 straipsnis ir Reglamentas Nr. 1/2003, turi būti aiškinamos taip, kad tarp prašymo atleisti nuo baudos, kurį įmonė teikia ar ketina teikti Komisijai, ir supaprastinto prašymo atleisti nuo baudos, kurį ši pateikė dėl to paties kartelio nacionalinei konkurencijos priežiūros institucijai, nėra jokio teisinio ryšio, kuris įpareigotų šią instituciją nagrinėti supaprastintą prašymą atsižvelgiant į prašymą atleisti nuo baudos. Aplinkybė, kad supaprastintame prašyme tiksliai pakartotas Komisijai pateikto prašymo atleisti nuo baudos turinys, šiuo atveju neturi reikšmės.
 - Jeigu nacionalinei konkurencijos priežiūros institucijai pateikto supaprastinto prašymo materialinė apimtis yra siauresnė, nei Komisijai pateikto prašymo atleisti nuo baudos apimtis, nacionalinė konkurencijos priežiūros institucija neprivalo susisiekti su Komisija ar su pačia įmone, kad nustatytų, ar ši įmonė nustatė konkrečius neteisėtų veiksmų sektoriuje, kurį tariamai apėmė prašymas atleisti nuo baudos, bet neapėmė minėtas supaprastintas prašymas, pavyzdžius.

Dėl trečiojo klausimo

- 68 Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekęs teismas iš esmės klausia, ar Sąjungos teisės nuostatos, konkrečiai SESV 101 straipsnis ir Reglamentas Nr. 1/2003, turi būti aiškinamos taip, kad tuo atveju, jei pirmoji įmonė pateikė Komisijai prašymą atleisti nuo baudos, tik ši įmonė gali pateikti supaprastintą prašymą nacionalinei konkurencijos priežiūros institucijai, arba ar kitos įmonės, pateikusios Komisijai prašymą sumažinti baudą, taip pat turi teisę kreiptis į nacionalines konkurencijos priežiūros institucijas.

Dėl priimtinumо

- 69 Italijos ir Austrijos vyriausybės tvirtina, kad trečiasis prejudicinis klausimas nepriimtinas, nes juo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas Teisingumo Teismo prašo išaiškinti nacionalinę teisę, konkrečiai nacionalinę atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programą.
- 70 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką priimdamas prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismas neturi vertinti nacionalinės teisės normos atitikties Sąjungos teisei ir aiškinti nacionalinių įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatų (žr., be kita ko, Sprendimo *Jaeger*, C-151/02, EU:C:2003:437, 43 punktą ir Sprendimo *Consorti Sanitari del Maresme*, C-203/14, EU:C:2015:664, 43 punktą).
- 71 Vis dėlto šiuo atveju iš trečiojo klausimo matyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas Teisingumo Teismo iš esmės prašo išaiškinti Sąjungos teisę, konkrečiai SESV 101 straipsnį ir Reglamentą Nr. 1/2003, veikiant lygiagrečių Komisijos ir nacionalinių konkurencijos priežiūros institucijų įgaliojimų sistemai, kad būtų nustatyta, ar taikydama nacionalinę atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programą AGCM „teisėtai galėjo“ priimti tam tikrus prašymus atleisti nuo baudų.
- 72 Todėl nacionaliniam teismui reikia pateikti naudingą atsakymą, pateikiant jam Sąjungos teisės aiškinimą, kuris leis priimti sprendimą dėl ginčijamo sprendimo teisėtumo.
- 73 Iš to matyti, kad trečiasis prejudicinis klausimas turi būti laikomas priimtiniu.

Dėl esmės

- 74 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo abejonės, dėl kurių buvo pateiktas šis prejudicinis klausimas, susijusios su tuo, kad EKT pavyzdinėje atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programoje numatyta, jog supaprastintų prašymų atleisti nuo baudos nacionaliniu lygiu sistema taikoma įmonei, kuri Komisijos prašė atleisti ją nuo baudų, ir nėra aišku, ar minėta sistema gali būti taikoma įmonėms, kurios Komisijai pateikė paprasčiausią prašymą sumažinti baudą.
- 75 Įmonei, kuri ne pirmoji Komisijai pateikė prašymą atleisti nuo baudos ir kuri dėl to gali tikėtis ne visišką atleidimo nuo baudos, o tik baudos sumažinimo, galimybė nacionalinėms konkurencijos priežiūros institucijoms pateikti supaprastintą prašymą atleisti nuo baudos aiškiai numatyta tik 2012 m. iš dalies pakeistoje EKT pavyzdinėje atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programoje.
- 76 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad tai, jog EKT pavyzdinės atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programos redakcija, galiojusi klostantis pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms, aiškiai nenumatė įmonėms, pateikusioms Komisijai prašymą sumažinti baudas, galimybės pateikti nacionalinėms konkurencijos priežiūros institucijoms supaprastintą prašymą atleisti nuo baudų, negali būti aiškinama kaip neleidžianti šioms institucijoms tokiomis aplinkybėmis priimti minėto prašymo.
- 77 Iš tikrųjų, kaip buvo nurodyta šio sprendimo 44 punkte, EKT nustatytos priemonės, konkrečiai EKT pavyzdinė atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programa, nėra privaloma nacionalinėms konkurencijos priežiūros institucijoms. Šis privalomojo pobūdžio nebuvimas, viena vertus, neįpareigoja valstybių narių į savo nacionalines atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programas perkelti EKT pavyzdinės atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programos nuostatas ir, kita vertus, nedraudžia joms nacionaliniu lygiu nustatyti taisyklių, kurių nėra šioje pavyzdinėje programoje ar kurios skiriasi nuo jos, jei įgyvendinat šią kompetenciją laikomasi Sąjungos teisės nuostatų, ypač SESV 101 straipsnio ir Reglamento Nr. 1/2003.
- 78 Valstybės narės turimą kompetenciją nustatyti savo atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programas iš tikrųjų turi įgyvendinti laikydamosi Sąjungos teisės, visų pirma Reglamento Nr. 1/2003. Konkrečiai kalbant, valstybės narės neturi padaryti neįmanomo arba pernelyg sudėtingo Sąjungos teisės

įgyvendinimo ir būtent konkurencijos teisės srityje jos turi užtikrinti, kad jų nustatomos ar taikomos taisyklės nepakenktų veiksmingam SESV 101 ir 102 straipsnių taikymui (Sprendimo *Pfleiderer*, C-360/09, EU:C:2011:389, 24 punktą ir Sprendimo *Kone ir kt.*, C-557/12, EU:C:2014:1317, 26 punktą).

- 79 Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programos yra naudingos kovos priemonės veiksmingai nustatant ir nutraukiant konkurencijos taisyklių pažeidimus; jos taip padeda siekti tikslo veiksmingai taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius (Sprendimo *Pfleiderer*, C-360/09, EU:C:2011:389, 25 punktą).
- 80 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad veiksmingam SESV 101 straipsnio taikymui netrukdo nacionalinė atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programa, leidžianti priimti supaprastintą įmonės, kuri Komisijai nepateikė prašymo visiškai atleisti nuo baudų, prašymą.
- 81 Priešingai, toks požiūris atitinka prašymų atleisti nuo baudų ar jas sumažinti sistemos sukūrimo dvasią. Iš tikrųjų ši sistema visų pirma skirta SESV 101 straipsnio neatitinkančio elgesio atskleidimui, skatinant kartelių dalyvius pranešti apie tokius susitarimus. Todėl ja siekiama skatinti tokių prašymų pateikimą, o ne riboti jų skaičių.
- 82 Pavyzdžiui, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad pranešimo dėl atleidimo nuo baudų ir jų sumažinimo tikslas – sukurti karteliuose nesaugų klimatą ir taip paskatinti pranešti apie juos Komisijai (Sprendimo *LG Display ir LG Display Taiwan / Komisija*, C-227/14 P, EU:C:2015:258, 87 punktą). Šis nesaugumas išplaukia iš aplinkybės, kad tik vienas kartelio dalyvis gali būti visiškai atleistas nuo baudų ir kad Komisija bet kuriuo momentu savo iniciatyva gali nustatyti šį kartelio buvimą.
- 83 Esant tokiai situacijai negalima atmesti galimybės, kad įmonė, kuri nebuvo pirmoji, pateikusi Komisijai prašymą atleisti nuo baudų, todėl jos bauda gali būti tik sumažinta, teikdama supaprastintą prašymą atleisti nuo baudos gali būti pirmoji, informavusi nacionalinę konkurencijos priežiūros instituciją apie atitinkamą kartelį. Tokiu atveju, jei Komisija netęstų savo tyrimo dėl tų pačių faktinių aplinkybių, apie kurias buvo pranešta nacionalinei institucijai, atitinkama įmonė galėtų tikėtis visiško atleidimo nuo baudos pagal nacionalinę programą.
- 84 Todėl į trečiąjį klausimą reikia atsakyti taip: Sąjungos teisės nuostatos, konkrečiai SESV 101 straipsnis ir Reglamentas Nr. 1/2003, turi būti aiškinamos taip, kad tokiomis aplinkybėmis, kaip nagrinėjamosios pagrindinėje byloje, jos nedraudžia nacionalinei konkurencijos priežiūros institucijai priimti supaprastintą įmonės, pateikusios Komisijai prašymą ne visiškai atleisti nuo baudų, bet jas sumažinti, prašymą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 85 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

- Sąjungos teisės nuostatos, konkrečiai SESV 101 straipsnis ir 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [SESV 101] ir [102] straipsniuose, įgyvendinimo, turi būti aiškinamos taip, kad Europos konkurencijos tinkle nustatytos priemonės, konkrečiai šio tinklo pavyzdinė atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programa, nėra privalomos nacionalinėms konkurencijos priežiūros institucijoms.**

2. Sąjungos teisės nuostatos, konkrečiai SESV 101 straipsnis ir Reglamentas Nr. 1/2003, turi būti aiškinamos taip, kad tarp prašymo atleisti nuo baudos, kurį įmonė teikia ar ketina teikti Europos Komisijai, ir supaprastinto prašymo atleisti nuo baudos, kurį ji pateikė dėl to paties kartelio nacionalinei konkurencijos priežiūros institucijai, nėra jokio teisinio ryšio, kuris įpareigotų šią instituciją nagrinėti supaprastintą prašymą atsižvelgiant į prašymą atleisti nuo baudos. Aplinkybė, kad supaprastintame prašyme tiksliai pakartotas Komisijai pateikto prašymo atleisti nuo baudos turinys, šiuo atveju neturi reikšmės.

Jeigu nacionalinei konkurencijos priežiūros institucijai pateikto supaprastinto prašymo materialinė apimtis yra siauresnė nei Komisijai pateikto prašymo atleisti nuo baudos apimtis, nacionalinė konkurencijos priežiūros institucija neprivalo susisiekti su Komisija ar su pačia įmone, kad nustatytų, ar ši įmonė nustatė konkrečius neteisėtų veiksmų sektoriuje, kurį tariamai apėmė prašymas atleisti nuo baudos, bet neapėmė supaprastintas prašymas, pavyzdžius.

3. Sąjungos teisės nuostatos, konkrečiai SESV 101 straipsnis ir Reglamentas Nr. 1/2003, turi būti aiškinamos taip, kad tokiomis aplinkybėmis, kaip nagrinėjamosios pagrindinėje byloje, jos nedraudžia nacionalinei konkurencijos priežiūros institucijai priimti supaprastintą įmonės, pateikusios Komisijai prašymą ne visiškai atleisti nuo baudų, bet jas sumažinti, prašymą.

Parašai.